

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XIII. De Rebus Ecclesiæ alienandis, vel non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

TITVLVS XIII.

DE REBUS ECCLESIAE ALIENANDIS
VEL NON.

SECTIO I.

De rerum Ecclesiasticarum alienatione, & rebus, quae alienari possunt.

S. I.

Quanam alienatio rerum Ecclesiasticarum jure Canonico sit prohibita, & qua hic intelligantur nomine Ecclesia.

Duplici quidem modo alienationis nomen accipi potest, strictè scilicet, prout transfertur dominium directum rei, quae alienatur, qualis alienatio fit, cum res venditur, donatur, permutatur &c. & latè, prout dicit translationem dominii, sive directi tantum sive utilis, sive juris alicujus in rem, ita ut dominium v. g. directum penes alienantem maneat, utile tamen, aut simile jus in re, in alterum transferatur, prout fit in rebus in feudum, in Emphyteusim, in pignus &c. datis, vel jus in re ad longum tempus elocatis.

In hac ergo materia prohibita rerum Ecclesiasticarum alienationis, cum prohibitio hæc sit favorabilis Ecclesiae, nomen alienationis latissimè accipitur, ita ut prohibita sit quævis alienatio, qua

dominium aliquod sive directum, sive utile, aut jus in re, rei Ecclesiasticae alium transferatur, sive Laicum sive Clericum, uti colligitur ex *Nullo* & *ita* ut, non tantum donari, vendi, permutari, in feudum, aut emphyteusim concedi, non possit res Ecclesiastica (nisi in casibus à jure permittis, & sollemnitatibus, de quibus infra) sed nec servitus in re Ecclesiastica constitui possit, nec specialis hypotheca

Quamvis enim non prohibeatur sollemnitas Ecclesiae generalem hypothecam in rebus Ecclesiae constituere, & ad hoc mandatum contractum bona illius obligare, sub hypotheca generali, aliis alienandum sollemnitatibus, & impensæ consensu non requisitis, nullam rem Ecclesiae specialem (alienari prohibitam) sub hypotheca, vel in pignus obligare potest, cum res talis specialiter hypothecata, probabili periculo alienationis exponatur, non tamen, si in genere tantum bona Ecclesiae hypothecantur. Quin etiam per hanc prohibitionem alienationem; prohibetur etiam Translatio Ecclesiae translatio bonorum, aut reddituum unius Ecclesiae particularis, in alteram Ecclesiam, ita ut pro suo arbitrario, translationem facere non possint. & quamvis Episcopis talis translatio, seu quo aliqua Ecclesia redditibus ab

& altera egeat, ex tali iusta causa concessa sit, *argu. c. 3. de Ecclesiis adif. & juxta Glossam in tit. c. 1. h. t. V. ad aliam.* Debet tamen illam facere cum consensu sui Capituli *argu. c. Tua 8. de his que sunt à Pralat. & Clericorum* utriusque Ecclesie, ac Patroni, si patronata sit Ecclesia, de cuius bonis transferendis agitur: sicuti enim omnes Ecclesie particulares, quasi membra sunt unius Ecclesie universalis, membrum autem unum, alterum in necessitate iuvare debet, modò nulla fiat confusio, aut præjudicium, quæ sufficienter caventur, dum matura deliberatio, & auctoritas intervenit, consequenter fieri poterit talis translatio taliter ab una Ecclesia in aliam.

Sicuti autem alienationis nomen in hac Ecclesie favorabili materia latissimè accipitur, ita etiam nomen Ecclesie extenditur ad omnem locum pium, auctoritate Episcopi constitutum, ita ut res ejus alienari non possint, sipe causis à jure approbatis, & requisitâ juris solemnitate, prout etiam à pati probatur ex restitutione in integrum Ecclesie concessâ, & ad omnem locum pium, auctoritate Episcopi erectum, extensâ. *argu. c. Requisisti 15. §. secus autem. de testam.*

§. II.

Quanam res Ecclesiastica alienari non possunt, nisi ex causis jure permissis, & servatâ juris formâ & solemnitate.

Primò alienari prohibentur res Ecclesie immobiles, quæ solo adhærent,

uti sunt agri, prædia, fundi &c. cum c. *Nulli. §. h. t.* quin etiam arbores multum frugiferæ, & prædio v. g. utiles succidi prohibentur, si ex eorum cæsiōe notabiliter deterius redderetur prædium &c. Secundò prohibentur alienari res mobiles, quæ hinc inde transferuntur, & pretiosæ sunt, ac servando servari possunt, uti sunt vasa aurea, argentea, gemmæ, & vestes pretiosæ &c. *Extra-vag. unica inter communes h. t. vel ex quibus magna Ecclesie utilitas, & fructus diuturnus percipi potest, uti sunt grex ovium, caprorum, jumenta ad colendum fundum deputata &c. quamvis enim concessum sit singulas oves v. g. in particulari alienare, præsertim, si superflua videantur, aut minùs frugiferæ &c. totum tamen gregem simul alienare concessum non est, uti nec alia, quæ triennio durant, & suum singulis annis fructum ferunt, Tertio prohibentur alienari jura, ac census, seu redditus annui, si ex re immobili proveniant, cum hæc talia immobilibus annumerentur. *Clement. 1. de V. S.* pecunia ex re immobili vendita comparata, aut ad rem immobilem comparandam destinata, quia subrogatur in locum rei venditæ, aut comparandæ, & hanc repræsentat. Quarto prohibentur alienari jura, ac nomina debitorum, actiones, & instrumenta debitorum, quamvis enim hæc talia, cum incorporalia sint, nec mobilia, nec immobilium nomine propriè veniant, revocari tamen debent, ad alterutram speciem in hac prohibita alienationis materia, ut mobilia nomine veniant, si sint ad res mobiles, immobilium verò, si sint ad res immobiles.*

O o o 3

§. III.

§. III.

Quæ res Ecclesiæ alienari possunt licite. Et sine juris solemnitate, Et quibus casibus prohibita sunt alienationes rerum Ecclesiasticarum, etiam servatâ formâ, ac solemnitate juris?

Primò res mobiles Ecclesiæ, quæ servando servatâ non possunt (uti sunt, quæ usu absumuntur, vel atteruntur, quæ longius servatâ facillè negliguntur, aut invetescunt, quæ ad quotidianos usus destinatæ sunt, &c.) liberè, & sine juris solemnitate aliàs requisitâ, alienari possunt, tum quòd servatâ nihil sint utiles Ecclesiæ, tum quòd talium alienatio libera, nullibi prohibeatur; & hinc potest Episcopus pecuniam ex rebus Ecclesiæ taliter divenditis acquisitam, ad coëngenda aurea, & argentea, aliâque pretiosa, etiam immobilia, &c. impendere, non ut suæ mentis aut Ecclesiæ incorporarentur, sed ut bene de Ecclesiæ meritis donentur, &c. quia subrogatum sapit naturam illius, cui subrogatur.

Secundò potest alienare Prælati Ecclesiæ, etiam res illius immobiles, exiguas, & quæ Ecclesiæ minùs sunt utiles, pro utilioribus comparandis, cum consilio saltem, & consensu sui Capituli *c. Pa super 8. §. possessiones h. t.* & sine illius consilio, res evidenter inutiles, vel etiam nocivas Ecclesiæ; uti & fundum sterilem, quem donavit colono, ut fertilem redderet, fertilem jam redditum, in Emphyteusim illi relinquere potest, aut hæredibus illius, cuius operâ & labore fertilis factus est, in signum scilicet gratitudinis *c. Ad aures 7. h. t.* & quam-

vis mancipia Ecclesiæ inter res mobiles Ecclesiæ pretiosas censentur, & ibi alienari non possunt, nisi sint servatâ vi, conceditur tamen etiam Episcopo vel Prælato ob allatam rationem, industriam, aut liberalitatem Ecclesiæ contulit, aut acquisivit, ut mancipia re ea possit, juxta rei collatæ, vel servatâ modum. *c. Consensus 3. h. t.*

Sunt tamen etiam plures casus, in quibus nullo modo res Ecclesiasticæ alienari possunt, nec adhibitis quidem solemnitatibus, quæ scilicet res immobiles Ecclesiæ pervenerunt ex Imperatoris donatione vel fundatione, sine conditione scilicet ipsius Imperatoris; quæ in conditione, ut non alienentur, servatâ donata sunt; si Ecclesiæ v. g. per translationem, in usum profanum converterentur; si Episcopus sibi res Ecclesiæ emere vellet, ita ut jam propria Episcopi forent, &c. videntur *Capitulum Authent. Hoc in prædictum. P. Eius perpetuò. C. de SS. Eccles. quæ Civitatibus nonizata est, in cau. Ea enim §. Hæc causa 10. q. 2.*

SECTIO II.

De causis, Et forma, Et solemnitate requisita ad rerum Ecclesiasticarum alienationem.

§. I.

Ob quas causas alienari licitè sint res Ecclesiastica etiam mobiles pretiosa?

Adlitam alienationem rei Ecclesiasticæ, quæ aliàs alienari prohibetur

duo requiruntur, iustæ causæ scilicet, & certæ solemnitates. Ad causas quodd atinet, communiter enumerantur quatuor, necessitas scilicet evidens, ut si ad debita Ecclesie dissolvenda alienatio necessitata foret. Evidens utilitas Ecclesie, ad evidenter meliora, & utiliora Ecclesie comparanda. Pietas, in redemptionem captivorum, aut sublevandam gravem pauperum necessitatem; & incommoditas denique, ut si plus damni ex tali retentione, quam utilitatis Ecclesie timeri deberet; reduci quidem hæc postrema ad secundam causam posset, placuit tamen eam distinctam ponere, ut cum aliis loquamur, *can. Terrulas 53. can. 12. q. 2.*

§. II.

Quæ forma servanda sit, sive quæ iuris solemnitates requirantur, ad rei Ecclesiasticæ alienationem?

Primo requiritur ad licitam talium, & perpetuam alienationem, si Ecclesia illa Capitulum habet, tractatus procedens cum Capitulo collegialiter congregato, ut deliberetur, dum iusta causa alienationis faciendæ adsit. *Can. Sine exceptione 52. Causa 12. q. 2. & c. Dudum 1. h. t. in 6.* Secundo requiritur, consensus Capituli, aut majoris saltem partis, juxta *cit. Canon. Sine exceptione*, & quidem illius Capituli, de cujus, quoad res suas Ecclesiasticas, alienatione agitur (si tamen Capitulum habeat, quod si enim nullum Capitulum, aut nullos Beneficiatos Ecclesia illa habeat, solius Rectoris alienantis, & Episcopi auctoritatem præstantis, consensus sufficit) ita ut sine legitimo consensu facta alienatio non te-

neat, quamvis per constitutionem Laicorum approbetur. *c. Cum Laicis ult. h. t.* Tertio requiritur, de jure communi subscriptio Capituli, seu Conventus, *Can. cit. Sine exceptione*. saltem in illis casibus, ubi plenum dominium transfertur; hodie tamen juxta receptam consuetudinem sufficit subscriptio Notarii, qui in instrumento alienationis testetur de consensu Capituli, vel ut in defectum subscriptionis, si nec Notarius fuerit adhibitus, sigillo Capituli instrumentum alienationis roboretur, & constet, vel probatum sit, tractatum Capituli, & consensum intervenisse, juxta regulam communem, quæ vult solemnitates extrinsecas requisitas, non ex nuda narratione haberi, sed ex ea probata, aut manifesto facto, ut ne occasio præbeatur, eludendo tales leges, nisi diuturno tempore, quod Iudicis arbitrio definiendum relinquitur, juxta rei alienatæ qualitatem, instrumentum tale impugnatum non fuerit, ut pro valore alienationis, & requisitis solemnitatibus sit præsumptio, quæ in rebus antiquis multam auctoritatem habet. Quarto denique requiritur, ut interveniat auctoritas, sive consensus legitimi Superioris, ut paulo post videbitur.

§. III.

An alienatio rei Ecclesiasticæ prohibita alienari, si facta sit sine legitima causa, & forma, seu solemnitate requisita, sit valida, etiam si non sit licita?

Alienatio rei Ecclesiasticæ prohibita alienari, quamvis forma, & omnis solemnitas à jure præscripta, adhibita fuerit

fuerit, Si tamen iusta causa non adsit, ipso iure irrita, & nulla est, *c. 1. h. t. in 6. Clement. 1. & Extravag. unica. eodem.* quando enim duo requiruntur ad valorem actus, uti in nostro casu, iusta causa, & debita forma, alterutrum solum non sufficit. Et hinc etiam ipso iure nulla est alienatio rei talis prohibita alienari, si iusta quidem causa interveniat, desit tamen requisita solemnitas, *c. Si quis 6. junctâ Glosâ V. ab initio h. t.* non quidem quasi iure naturæ, & in foro conscientie nulla sit, ita ut, qui sine solemnitatibus à jure præscriptis, à legitimo tamen Superiore, sine fraude & dolo, ex iusta causa, rem Ecclesiæ acquisivit, retinere eam non possit, aut fructus illius, donec repetantur, sed quod in foro externo, contra repetentem tales res Ecclesiæ, sine solemnitatibus requisitis alienatas, non detur exceptio, & contractus initus omnino rescindendus sit: quamvis enim jura potuissent contractum talis alienationis nullum etiam in foro conscientie facere, non est tamen facile hoc præsumendum, nisi exprimat, quod in nostro alienationis casu non fit; & hinc fatentur Auctores, quod sola subsequens ratihabitatio Conventus (absolutè etiam quoad forum externum) alienationem validam facere possit. *c. Cum nos 3. De his. quæ fiunt à Pralat. &c.*

§* * §

§. IV.

*An Prælati sine consensu Lati-
tuli, aliisque juris solemnitatibus,
renunciare possint hereditati, vel ingu-
rei immobili, aut mobili præ-
tiosa relicto Ecclesiæ?*

Respondetur probabilem esse sententiam esse, quod non possit validè renunciare, non adhibitis requisitis solemnitatibus, quia renunciatio videtur in hac Ecclesiæ favorabiliora, speciem alienationis habere, probabilior tamen sententiam, & communior esse, quod possit renunciare, siquis à jure ad alienationem adhibendam solemnitatibus, vel repudiare Prælati, tam honorabilem, quam legatum suæ Ecclesiæ, & quia talis repudiatio non est alienatio, quæ in diminutione bonorum propriorum consistit, sed potius in acquisitione lucri, neque enim, siquis non acquirere lucrum, & rem suam sibi quæsitam perdere; & quæ sita in specie rei dominium ante ad hæreditatem, ab ipsa die, quæ legatorum, legatatio acquiratur, & repudiatio talis postea subsequens acquisitionem rei videatur alienatio, donec tamen tale à die illa perfectè non sit acquisitum, sed sub conditione, si repudiaverit, ita ut si postmodum repudiatio nunquam censetur acquisitionem argu. *L. Si sponsus 5. §. Si maritus ff. De donat. inter vir. & uxor. Et illud ff. Quam fraud. credit. §. L. Pro-
via 63. §. Sed nec heredem. ff. ad legat.*

Falcidianam. Licet tamen talem repudiationem sine iusta causa fieri saepe non posse, facile conceditur, cum per talem renuntiationem, saepe noceat Ecclesiae, & per dolosam, aut negligentem administrationem non acquiritur, ex propriis bonis refarcire debeat, Praelatus.

SECTIO III.

De consensu, vel auctoritate Praelati necessariâ ad rerum Ecclesiasticarum alienationem.

§. I.

An, & quando Superioris Praelati consensus, vel auctoritas requiratur ad alienationem rerum Ecclesiasticarum?

S bona alienanda spectent ad Ecclesiam inferiorem Cathedrali, quae Collegiata non est, subiecta tamen iurisdictioni Episcopi, & hic fit auctor talis alienationis, necessarius etiam est consensus Capituli Cathedralis. *argu. Clement. 2. h. 1.* Si verò Episcopus non sit auctor alienationis, sed Praelatus, seu Rector inferior Ecclesiae, de cuius bonis alienandum aliquid est, requiritur ad alienationem talem faciendam, praeter consensus, & auctoritatem Episcopi, non quidem consensus Capituli Cathedralis, cum hoc nullo iure statuatur, sed consensus Capituli inferioris huius Ecclesiae, si tamen Ecclesia illa inferior collegiata sit, vel conventum habeat; vel si non habeat, solius Episcopi auctoritas in alienationem ab inferiore Praelato, vel Rectore factam, consentientis

Compend. Pirhing.

sufficit, tum quòd per Capituli inferioris consensus, satis caveatur temerariae alienationi; tum quòd Rector Ecclesiae non Collegiatae tantam potestatem habeat, in alienando, cum auctoritate Praelati sui Superioris, quantam Praelatus Ecclesiae Collegiatae unâ cum suo Capitulo; tum quòd auctoritatem praestare in alienationibus rerum Ecclesiasticarum, sit iurisdictionis Episcopalis. *can. Abbasibus 41. Causa. 12. q. 2. & can. In venditionibus 40. Causa 17. q. 4.* ex quibus omnibus apparet, quòd de iure communi in omni tali alienatione, consensus Episcopi, sive illius auctoritas intervenire debeat, nisi plenissimo iure sibi subiectas tales Ecclesias haberent Praelati inferiores, aut specialia privilegia Ecclesiae alicui competant, circa tales alienationes, prout saepe habent regulares.

§. II.

An in alienationibus rerum Ecclesiasticarum etiam intervenire debeat consensus, seu auctoritas Romani Pontificis?

Respondetur, spectato iure novo, in *Extravag. Ambrosios. unica. h. 1.* inter communes, statuto, ad omnem, omnium bonorum & rerum Ecclesiasticarum alienationem, per quam ipsorum dominium (directum vel utile) transfertur, requiri Summi Pontificis consensus, ita ut nullus sit talis contractus, si haec Summi Pontificis auctoritas non intervenerit (nisi in casibus à iure permissis, locando scilicet non ultra triennium, aut in emphyteusim, aut feudum concedendo, res ab antiquo iam infeudati, vel in emphyteusim concedi solitas,

Ppp

aut

aut fructus distrahendo, vel bona, quæ servando servari non possunt, cum evidenti Ecclesiarum utilitate, ac pro instantis temporis exigentia) & tam alienantes, quam res taliter alienatas recipientes, præter poenam excommunicationis, alias plures incurrant; quia verò hæc extravagans in multis partibus (saltem quoad poenas in ea statutas, & quoad locationem non ultra triennium) usû recepta non est, ideo alijs ea explicanda relinquitor. Plus tæget pro Romani Pontificis assensu obtinendo in ordine ad alienationes bonorum Ecclesiasticorum, juramentum, quo jurant Episcopi, & alii Prælati à Papa confirmati, de bonis Ecclesiasticis nihil alienaturos se, inconsulto Romano Pontifice, quod juramentum obligat, nisi alienatio tantùm esset rerum modicarum, vel parùm utilium Ecclesie; vel quæ servando servari non possunt; vel in mora esset periculum; vel ageretur de rebus jam ante hac infeudari, aut in emphyteusin concedi solitis. Videatur etiam *c. Consultis. fimo 2. h. e. in 6.* ubi prohibetur omnibus Prælati Ecclesie, ne jura & bona sua Ecclesiastica sine expressa Pontificis licentia, ita Laicis submittant, & subjiciant, ut ab ipsis de novo tanquam Dominis, & Advocatis recognoscant.

§. III.

An ad alienationem rerum Ecclesiasticarum requiratur auctoritas, & consensus Patroni, vel consensus Principis secularis loci, in quo ea sita sunt?

Respondetur primò, Patroni consentum requiri quidem quandoque

(ex honestate potius, quam ex utilitate) dissentium tamen illius, aut oppositionem impedire non posse, quominus liceat alienatio, si ex causa evidenti necessitatis, vel utilitatis Ecclesie, et consensus legitimi Superioris, & rectoris solemnitatibus juris adhibitis fiat, *c. 1. causa 10. q. 1.* Cùm Laicis nulla concedatur circa res Ecclesiasticas jurisdictio nisi bona talia Ecclesie à seculari Domino in feudum concessa fuissent Ecclesie, aut cum tali conditione donata, ut nonquam sine consensu Patroni donata alienentur, quæ conditio ab Ecclesia fuerit acceptata; putant tamen aliqui, neque hanc conditionem adhiberi impedire alienationem talium rerum, si fiant ex causa evidenter necessaria, vel utili, & cum debitis solemnitatibus, quamvis non consentiat Patronus, nisi conditio talis in donatione addita, sit turpis & nociva Ecclesie religio, & pro non adjecta habenda.

Respondetur secundò, statui quidem non posse, ut Principis, aut Magistratus secularis consensus intervenire debeat ad licitam rei Ecclesiasticæ alienationem, si alia legitime requisita adhibeantur, sed directe prohibeat, ne alienent Clerici, & Ecclesie, sive indirectè, suis subditis prohibendo, ne emant tales res à Clericis, & talia statuendo circa res Ecclesiasticas in jurisdictione aliquam atrogare videantur (Laici) longâ tamen, & immemorabili consuetudine, cum tacito saltem consensu Superiorum Ecclesiasticorum, introductâ, consensus hic necessarius non potest, cum sciant hanc præmissam Ecclesiastici Superiores, & non contra-

SECTIO IV.

De revocatione alienationis, & repetitione rerum alienatarum, ac penis alienantium rē Ecclesie contra Canones?

§. I.

Quinam, & quomodo, revocare possint alienationes rerum Ecclesiasticarum illegitimè factas, & repetere rē Ecclesie ita alienatas?

Respondetur primò, quòd à quocunque Prælato, vel Rectore Ecclesie, qui auctoritative cooperatus est, vel subscripsit alienationi illegitimè factæ, revocari ea debeat, & possit, & res illegitimè alienata repeti, etiam ab illo ipso Prælato, qui rem talem illegitimè alienavit (si tamen ab eo administratio rerum Ecclesie nondum ablata sit) vel ab ejus successore, etiam si juraverit, se non repetiturum alienata, cum juramentum hoc tendens contra utilitatem Ecclesie, nullum sit, & non possit esse vinculum iniquitatis *c. Quanto 18. De jurej.* (quamvis consultius sit in tali casu, ut alius pro Prælato, qui juramentum tale fecit, hanc alienationem revocet) aut alio modo confirmaverit (cum confirmatio talis in forma communi nullum valorem, de novo tribuat actui, de jure nulli) & si damnum passa fuerit Ecclesia per talem illegitimam alienationem, damnum omne ex propriis suis bonis reparare debeat; qui illegitimè alienavit; nisi convenire illum malit Ecclesia, qui rem alienatam detinet, quod facere potest, cum in tali casu duæ actiones

Ecclesie competant, personalis una contra Prælatum malè alienantem, & realis alia, contra possessorem rei alienatæ, ita ut penes Ecclesiam sit electio, quam actionem instituere velit, & si damnum omne per rei alienatæ restitutionem reparatur, ultra agere actione Civili non possit contra Prælatum malè alienantem: potest tamen is, qui emit rem taliter malè alienatam, & possidet, compelli etiam ad restituendos fructus, exinde perceptos (deductis tamen melioritatibus, aut aliis necessariis expensis) ita tamen, ut illi postmodum actio contra Prælatum malè alienantem competat, ad pretium recuperandum, si bona fide, & sine dolo rem emit, non autem contra Ecclesiam (nisi Prælatum non sit solvendo ex propriis bonis) quo in casu tenebitur Ecclesia, in quantum locupletior exinde facta est, cum æquitas non permittat fieri aliquem cum damno alterius locupletiozem. Quòd si verò malà fide rem talem Ecclesie emittere, in penam amittit pretium, quod exposuerat, & hoc Ecclesie accrescit. *in. v. l. Iulianus 14. Cod. De SS. Ecclesiis.*

Respondetur secundò, in defectum eorum, qui ex officio res Ecclesie illegitimè alienatas reperere debent, & ipsam alienationem revocare, si hi nolint, aut non possint revocare, & repetere, quilibet Clericus illius Ecclesie, ad rei illegitimè alienatæ restitutionem, agere potest, *c. Si quis 6. h. t. junctà Glossà V. Personis*, ubi etiam dicitur, quòd Laici Parochiani admittendi sint ad restitutionem hanc urgendam, si Clerici officium suum negligent; præferendi tamen sunt ejusdem Ecclesie Clerici Parochianis

PPP 2 Laicis,

Laicis, & Clericis extraneis, quibus jus agendi in defectum aliorum ad repetenda male alienata conceditur, cum de jure publico læso quilibet admittatur.

§. II.

An, & quando Ecclesia læsa ob alienationem rei Ecclesiastica competat beneficium restitutionis in integrum, & qua sint pœna male alienantium rei Ecclesiasticas, aut male accipientium?

Quod petere possit Ecclesia ob rei Ecclesiasticæ licitè etiam factam alienationem, si postmodum enormiter lætam se fuisse comperiat, restitutionem

in integrum, ex c. *Ad nostram* 11. h. *in* *junctâ* *Glossâ* *V.* enorme patet. De qua restitutione in integrum Ecclesiæ concedenda, præsertim intra quod tempus videri potest *Tit. 41. I. Libri Decretalium.*

Ad pœnas quod attinet, contra Sacrosanctos Canones rem Ecclesiæ alienantem, & male alienatam recipientem, ex dictis capitulis §. patet, quod excommunicatio uterque incurrat, nisi statim, vel intra præfixum à Prælato Ecclesiasticum tempus alienationem talem revocaverit, & res alienatas restituierit. Vide c. *Super* *6. h. 2. & can. Apostolicis* 13. §. *Quædam* *Caus. 12. q. 2.*

T I T V L V S XIV.

DE PRECARIIS.

§. I.

De contractibus in genere.

Quæ hoc §. dicuntur melius ex Theologia aut jure Civili desumuntur.

§. II.

De contractu Precarij.

Precarium est species quædam liberalis, & gratuiti contractûs, quo precibus petentis conceditur utendum aliquid, quamdiu is, qui concessit, patitur, sive quamdiu non revocat c. *3. h. 1.* Differt à donatione, quod qui donat sic dat, ut non recipiat amplius, & traditione factâ revocare nequeat, nisi in certis quibusdam casibus à jure expressis; Pre-

carium verò ita conceditur, ut per usus quidem rei transferatur in alium, non autem dominium, & illud iterum repeteri possit; à commodato verò differt, quod ad specialem usum, vel certum, & definitum tempus expressè, & tacitè concedatur commodatum, quod tempus finitum, aut certum præstitum revocari non potest commodatum; Precarium verò nec ad certum tempus determinatum, nec ad certum usum ordinariè conceditur, & quocumque tempore revocari potest. Et hinc colligitur, quæ ad substantiam Precarij requirantur, primò quidem consensus tam dantis, quam recipientis, quod contractus est. Secundò, ut fiat in